דגל מחנה אפרים — שלח

איש אחד איש למטה אבותיו תשלחו כל נשיא בהם: י"ל בזה בדרי רמז דהנה ידוע כי הקב"ה המציא את העולם מאין ליש והם בחי' מחשבה ובחי' מעשה ודיבור אשר הם מושגים ומורגשים וזהו בדבר ה' שמים נעשו העשיה היה מדיבור והבן: וכן ברא את האדם בחי' נשמה הוא חלק אלוה ממעל בחי' אין שאינו מושג כדאיתא בש"ס מה הקב"ה רואה ואינו נראה וכו' ובחי' גופניות המורגש ומושג וכשאדם מדבק עצמו לבחי' גופניות וגשמיות אזי הוא מפריד עצמו מאור השכל שלו וכן היא בספרי יריאים כשאדם רוצה לחטוא אזי נשמתו מסתלקת ממנו ולכך נקרא חטא לשון חסרון שמחסר ממנו אור נשמתו ח"ו וכן כשאדם מתדבק בכל כוחותיו לבחי' אור שכלו נעשה מזה כל הגופניים שלו שכליים כמו התח"ח ששיחתן צריכין לימוד וכן כל דבריהם כגחלי אש שלהבת פי' כל דבריהם ועסקיהם הגשמיים הם קשורים בגחלת שהוא אור השכל שורש לכל הדברים וכן היה בחי' משה רבינו ע"ה לא התפרד מכוחותיו הגשמיים בדברו עם ה' כמ"ש ושב אל המחנה עבמ"א וכמו שאדם עוש' למטה כך מתעורר לעילא ומתייחד אלופו ש"ע לבחי' יש וממילא בא זה לכל העולמות שהם נתהוו בחי' יש מאין וזה י"ל שמרמז הפסוק איש אחד היינו כשאדם עושה למטה שנעשה אצלו איש אחד היינו שיהיה בחי' א' שלו שהוא אין מחובר עם בחי' היש שלו ונעשה אחד וזהו "איש א' יש והיינו שנעשה הבחי' גופניות שלו ג"כ בחי' השכל והנשמה כנ"ל וממילא מעורר שנעשה גם כן הקב"ה איש אחד כנ"ל והבן: וזהו למטה אבותיו תשלחו פי' כי העולם העליון שממנו נתהווה העולם המקבל נקרא בשם אב כי הוא שהוליד אותו וכולם בכלל נקראים בשם תולדות לא"ס ב"ה כמו המים מגדלין צמחים ונקראים המים אביהם המולידין אותם ועילת על כל העילות לגבי כולם עיין בתיקונים וזהו למטה אבותיו תשלחו היינו ע"י שאתם עושים אצליכם למטה איש אחד מזה תשלחו מ"נ לכל העולמות מאין תכלית עד א"ס להיות שם ג"כ כבני' לאביהם המעוררים מ"נ להוליד מוחין והבן: וזהו כל נשיא בהם היינו לכל הדברים וכל הבחינות אשר נמצאו מאין ליש וזהו אותיות "נשיא אין יש הכל נתעלו מזה ועולים לשרשיהם ונעשה איש אחד והבן זה היטיב:

עוד ירמוז כי האדם הרוצה לעבוד ה' באמת צריך שיהיה לו ב' בחי' א' יחוד המעש' דהיינו כאלו רק הוא לבדו בעולם וכן הקב"ה מגלה אליו בלי לבושין וכמו שאמר הרב ר' נחמן האריזענקר ז"ל ואיש אל יעלה עמך כשירצה לעבוד את ה' אזי יהיה רק לבד ולא יעלה עמו איש כנ"ל ועפ"ז הבנתי הפסוק וכל אדם לא יהיה באוהל מועד בבואו לכפר בקודש והבן ויש עוד בחי' אחרת לעובד ה' שצריך לכלול עצמו עם כל הנבראים משלשול קטן עד ראם אשר בלבנון וכמאמר דהמע"ה הללו את ה' מן השמים וכו' הללו את ה' מן הארץ וכו' וכן צריך לחבר עצמו עם כל הנשמות כידוע מאא"ז זללה"ה ולכלול עצמו עמהם והם עמו כמו שאמר ז"ל כי בכל אות ואות יש עולמות ונשמות וכו' והוא שמרמז הפסוק שני הבחי' אלו שצריכים להיות בעובד ה' וזהו שלח לך אנשים תרגום של ויפשט וישלח וזהו י"ל שתפשיט ותסיר ממך כל האנושית ויתורו את ארץ כנען היינו שלא תשאיר לך רק מה שצריך לחיבור השכינה כביכול ולזה צריך קירוב ורבוי אנשים ע"פ שאמרתי במ"א קירוב לצדיקים נאה להם ונאה לעולם כי לפי רבוי האנשים העובדים את ה' יותר מתגלה אליהם אור השכינה כביכול כמ"ש בכל המקום אשר אזכיר את שמי אבוא אליך וברכתי' ותרגומו בכל אתר דתשרי שכינתי' וכו' כי ידוע מאמר חז"ל צדיקי' לפני השכינ' דומי' כנר לפני האבוק' וממילא לפי רבוי הנרות יתרבה אור האבוקה שהיא השכינה כביכול ועיין במ"א וזהו ויתורו את ארץ כנען שהוא צורך השכינה ולזה צריך לכלול עצמו עם כל האנשים ועם כל הנבראים והכל להעלות לשורשן לתיקון השכינ' כביכול: איש אחד וכו' בזה מרמז על הבחי' הב' שיהיה רק איש אחד ובזה יעורר כי יהיה השם ב"ה ג"כ במדה זו איש אחד דהיינו ה' אחד בלי לבושין וזהו הכפל שני פעמים איש אחד למטה אבותיו תשלחו פי' עי"ז תרים הכל ותטה אותם לבחי' מוחין שהם בחי' אבות והבן ויש בזה התעוררת להבין בבחי' התפשטות הגשמיות בשעת תפלה וה' יהיה עמנו להיות אנחנו וצאצאינו מן העובדים ה' באמת:

עוד ירמוז דרך מוסר השכל ע"ד מאמרם ז"ל לעולם יראה אדם לעצמו כאלו כל העולם כולו חציו זכאי וחציו חייב עשה מצוה א' אשריו שהכריע עצמו ואת כל העולם לכף זכות עשה עבירה א' וכו' ע"ש עוד ענין אחר לעורר ע"ז כי ידוע שכל העולם כולו בכלל הוא אדם שלם ובפרטות יש עיני העדה ראשי העדה רגלי העדה וכן שאר בחינות ובכללם הוא פרצוף שלם ולכן כל שלימות העולם תלוי באיש אחד כשפוגם ח"ו אזי פוגם בשלימות העולם ונתפשט הנגע מחציו בכולו כדאיתא משל במדרש באחד שעשה נקב בספינה ושאלו אותו למה אתה עושה זה והשיב תחתי ובמקומי אני נוקב והתחילו לצחק בו כן הוא הדבר ג"כ בכללות נשמות של ישראל האחוזים בשורש אחד כ"א לפי בחינתו וכל אחד ואחד תלוי בו שלימות העולם כולו וזה י"ל שמרמז הפסוק שני הדרכים האלו שצריך כל אדם להשים לפניו תמיד והיינו איש אחד שכל העול' כולו הוא רק איש אחד כנ"ל בכללות אדם שלם איש אחד למטה היינו שאיש אחד יכול להכריע ולהטו' את כל העולם כולו לכף זכות או להיפוך ח"ו וכל שלימות העולם תלו בו: למטה אבותיו היינו שיכריע כל העולם לכף זכות כמו אבות הקדושים שאברהם היה מדת חסד ויצחק מדת גבורה ויעקב הכריע לצד החסד והיינו מדת רחמים: תשלחו לשון שילוח המעיין כמו מעיין הממשי' ומתפשט לכל המקומות הצריכים כן תמשיכו חסדים ורחמי' ותכריעו לצד החסד: כל נשיא בהם היינו כל מרמז כל העולמות וכל הנבראים כולם נשיא היינו ינשאו ויעלו: בהם היינו בישראל כי כל העולם כולו לא נברא אלא בשביל ישראל וכשיש לישראל עליה ממילא יש עליה ג"כ לכל הנבראים והבן:

ויהס כלב את העם אל משה עיין באוה"ח שמקשה וכי אפשר לאדם אחד להשתיק ששים רבוא ע"ש מה שתירץ ולפי תירוצו היה ראוי לומר מפני משה ולא אל משה וי"ל בזה בדרך רמז דהנה איתא בכתבים שכל התעוררת דלמטה הוא ע"י שם בן וזהו העלאת מ"נ כדי לייחדה השכינה עם ה' וידוע כי משה היה מרכבה להשם הוי"ה ב"ה כדאיתא בזוה"ק יעקב מלבר ומשה מלגאו ומשה היה בחי' דעת של שם הוי"ה ב"ה וידוע ג"כ דהשם של כ"א הוא שורש נשמתו של כל אחד כמו נפש חיה היא שמו ועיין בזה במ"א וזה י"ל הרמז בפסוק ויהס "כלב הוא מספר בן ובוודאי היה משם שורש נשמתו "והס בגימ' אדנ"י וזהו שמרמז שהיה מייחד ע"י שם ב"ן כנ"ל אדנ"י: אל משה היינו להוי"ה ב"ה שהיה מרכבה להוי"ה כנ"ל ובזה היה מעלה נשמות של כל ישראל והיה יכול להשתיק אותם מן הרע והבן:

אל תיראו את עם הארץ כי לחמנו הם סר צלם מעליהם ואיתא בזוה"ק אינון בגרמייהו מזמנין לאינון דמשתדלין באורייתא ע"כ ויש לסיים כל הפסוק עד"ז כי איתא בכתבים שיש ק"ך צירופי אלהים שבקדושה והשאר הם שמרים בקליפה וכתיב והלוחות מעשה אלהים המה נמצא מי שמשתדל באורייתא הוא דבוק בק"ך צירופי אלקים שבקדושה כמ"ש והלוחות מעשה אלהים המה והשמרים נופלים ונכנעים תחת יד הקדושה והוא שאמר כי לחמנו הם היינו דאינון בגרמייהו מזמנין וכו' והטעם כי סר צלם מעליהם צל הוא מספר ק"ך והיינו שהוסר מהם הק"ך צירופים שבקדושה שזה היה מחיה אותם והיה להם שליטה ולכך נשארו פגרים מתים ונכנעים תחת הקדושה וע"כ הם מזמנין לאינון דמשתדלין באורייתא וע"ד מ"ש על פסל לך מפסולת של לוחות העשיר משה ע"ש והבן:

עוד ירמוז ששמעתי מן אא"ז זללה"ה כי יראה חיצונית הבא לאדם הוא רק כדי לעוררו ולהזכירו לדבק עצמו ביראה פנימיות וכשמדבק עצמו ליראה פנימיות אזי בטל ממנו כל היראות וזהי"ל שמרומז בפסוק אל תיראו את עם הארץ היינו יראה חיצונית כי לחמנו הם היינו כי השכינה נקראת לחם ע"ד לחם אלהיו וכו' וזהו כי לחמנו הם היינו היראה חיצונית הוא רק כדי שיבוא אל היראה פנימיות שהיא השכינה כביכול כנזכר במ"א וכשיש יראה פנימיות אזי אין צריך עוד לירא יראה חיצונית וזה ג"כ אפשר נכלל בלשון הזוהר כי אינון בגרמייהו מזמנין וכו' והבן:

דבר אל בני ישראל ואמרת אליהם ועשו להם ציצית וכו': י"ל בזה ע"ד ששמעתי מאא"ו זללה"ה ומובא בספר תולדות יעקב יוסף על הכרוז והבת קול היוצא מן השמים ומכרזת ואומרת אוי להם לבריות מעלבונה של תורה ממ"נ כשאין שומעין אותה למה יוצא ואמר שהם הרהורי תשובה הבאין לאדם בכל יום ויום וזהו מבחי' הבת קול והכרוז וכן כל כרוז היוצא מן השמים יוכל האדם להבין מבחי' מחשבותיו אם הוא בעל מחשבות קדושות ומשגיח על מחשבתו וע"ז רמזה התורה הקדושה כל בחי' האדם האיך להשגיח והאיך לעשות בעולם העכור והאפל והחושך הזה לפנות עצמו מחשכיו אל הבורא ב"ה והאיך יתנהג כל ימיו וכל קורותיו ואודותיו בהם ירגיש ויביט כי למעלה ממנו עין רואה וכו' וכל מעשיו בספר נכתבים והוא בחי' א' למי שהוא חכם ויודע בדעת להשגיח על מחשבותיו אזי מחשבתו מעוררת אותו בהרהורי תשובה או כדומה לזה לעוררו להדבק עצמו בשורשו העליון ומי שאינו בסוג זה להשגיח על מחשבותיו כי לא זכו כ"כ יש עוד דרך אחר בהשגיח על מעשי בני אדם באשר הוא שם ובאיזה מקום ובאיזה דור ויבין מזה כי זה מעשי האדם אשר בא לפניו היא לעוררו וכן דיבורי בני האדם הכל היא לעוררו כי כל הנגעים אדם רואה חוץ מנגעי עצמו וכאשר יש בזה משל השכל באחד שהיה לו אשה מכוערת ומחמת ריבוי קשוטים שהיה לה היתה נראית בעיניה כי יפת תואר היא וזחה דעתה עליה ונתן לו אוהבו חכם אחד עצה שיתן מראה אחד בחדר משכבה נגד מטתה וכה עשה ויהי בבוקר ותפעם רוחה בראותה פניה המכוערת כי אמרה כי ראתה איזה שד ואמר לה הבעל שזה היא בעצמה בלי לבושין וקשוטין ומהיום והלאה שקטה ולא גבה את עצמה וכן הוא הנמשל בכל מה שאדם רואה איזה דבר שאינו הגון חלילה יבין שבוודאי מן השמים הראו לו הדבר שיש בו שמץ מנהו ויפשפש במעשיו וישבר לבו לפני הבורא ב"ה הכל לפי הענין והרבה יש מזה וכדומה לו בספר תולדות יעקב יוסף ומי שנותן לב ע"ז יבין ג"כ מזה לעורר עצמו לבורא ב"ה לבל ישכחו בטרדת הבלי הזמן הבוגד ועוד יש בחינה אחרח לאיש אשר בכל אלה אינו נותן על לבו לפקח על עסקיו אזי חלילה בראות איזה יסורים באים חלילה וחס על אחד או עליו אזי יעורר עצמו כאיש אשר יעורר משינתו לפקח על עסקיו וזהו שרמזה התורה בנועם אמריה להורות את האדם הדרך אשר בו יקרב עצמו לבורא ב"ה וב"ש כדי שיהיה לו מה לסעוד כמאמרם ז"ל מי שטרח בע"ש וכו' אך מחמת חשכת עוה"ז אזי תרדמה נופלת עליו וע"ז נתנה התוה"ק עצה טובה דבר אל בני ישראל ועשו להם ציצית פי' הסתכלות ולהם ממש היינו בחי' המחשבה של אדם יעשה מזה הסתכלות כנ"ל ואם לאו בר הכי הוא אזי על כנפי בגדיהם לדורותם פי' כמשל במראה הנ"ל והיינו כל המכסים והבגדים היינו הבגידות והרשעות שרואה בעולם מזה יעורר עצמו כנ"ל וזהו ונתנו על ציצית היינו להסתכל בזה: סוג ג' שגם בזה אין די לו לעורר עצמו משינתו ותרדומתו אזי יעורר עצמו בפתיל תכל' הוא לשון יסורים ר"ל שמכלה את הגוף דהיינו כשרואה יסורים חלילה על העולם או עליו ח"ו אזי והיו לכם לציצית: או י"ל הכנף פתיל תכלת כי צדיקייא אינון שלוחי דמטרוניתא ומחסרונו יבין להתפלל על חסרון השכינה כביכול והוא שמרמז פי' הצער שלו והמכסה הוא פתיל מחובר בתכלת שהיא השכינה ומזה יבין להסתכל ולהציץ באיזה דרך יעורר עצמו להתפלל על חסרונה וזהו והיו לכם לציצית ולכן הכה"ג היה לו ציץ נזר הקודש פי' הסתכלות במחשבתו ושכלו הנקרא קודש על כל הדברים ועליו נכתב פתותי חותם קודש לה' והיה על מצחו תמד להורות כי מחשבתו צריך להיות צחה וזכה והמש"י: